

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Основи дипломатії та дипломатичної роботи**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=3380>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Шевченко Марина Іванівна**, кандидат культурології, доцент
(лекції, підсумковий контроль)

Опис освітньої компоненти

«Основи дипломатії та дипломатичної роботи» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Мета. Даний курс є розглядом історії міжнародних відносин як «широкої теорії» під кутом зору:

- Дипломатії – науки і мистецтва «застосування розуму і такту до ведення офіційних зносин між урядами незалежних держав» (Е. Сатоу);
- «Науки про зовнішніх зносинах або іноземних справах держави, а в більш вузькому сенсі – науки або мистецтва переговорів» (Г. Мартенс);
- «Науки про взаємні інтереси і відносини держав або мистецтво взаємно узгоджувати інтереси народів, а в більш точному сенсі – науки або мистецтва переговорів» (Гарден).

Завдання. Програмою курсу передбачається вивчення, розуміння і знання здобувачами самого феномена і функцій дипломатії, особливо того нового, що вносить в них світовий розвиток в епоху глобалізації,

вибудовуючи сучасну систему дипломатичних пріоритетів в контексті системного підходу:

- теоретичні і правові основи дипломатичної діяльності;
- уявлення про організацію дипломатичної служби в Україні;
- знання ролі і технології переговорів в здійсненні завдань щодо захисту інтересів України в різних сферах двостороннього і багатостороннього співробітництва;
- уміння і необхідні навички, а також виробити професійні і особисті компетенції ефективних дій фахівця-міжнародника в умовах роботи в країні і за кордоном;
- техніка досягнення письмових угод, оскільки найбільш надійними свідченнями міжнародних зобов'язань;
- знання найважливіших етапів історичного розвитку феномену дипломатії та систем міжнародних відносин;
- вироблення світоглядних основ дипломатичного мислення та моделювання перебігу світової політики;
- вміння виявляти взаємозв'язку найбільш впливових політичних і дипломатичних доктрин з міжнародною практикою.

Предметом вивчення освітньої компоненти є функції дипломатії, теоретичні та правові основи дипломатичної діяльності.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.
- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
- РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Передумов для вивчення освітньої компоненти немає.

Освітня компонента слугує передумовою для вивчення таких освітніх компонент: «Культурна дипломатія», «Світова політика та транснаціональні відносини», «Сучасні тенденції міжнародних відносин».

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. ДИПЛОМАТІЯ. ПОХОДЖЕННЯ ДИПЛОМАТІЇ

- Тема 1.1. Дипломатія як об'єкт вивчення.
- Тема 1.2. Історичні типи дипломатії.
- Тема 1.3. Розвиток теорії та практики дипломатії.
- Тема 1.4. Дипломатія в умовах європейської інтеграції.
- Тема 1.5. Україна як учасник міжнародних зносин.

Розділ 2. ДИПЛОМАТИЧНА РОБОТА У НОВІЙ МІЖНАРОДНІЙ СИСТЕМІ

- Тема 2.1. Державні органи зовнішніх зносин та дипломатична служба.
- Тема 2.2. Встановлення дипломатичних відносин та відкриття дипломатичних представництв.
- Тема 2.3. Іноземні дипломатичні служби. Дипломатія іноземних держав.
- Тема 2.4. Дипломатичні привілеї та імунітети.
- Тема 2.5. Міжнародні організації та їх значення у дипломатичних відносинах.

Технічне і програмне забезпечення

Методи, методики та технології – загальнонаукові та спеціальні методи та методики, аналіз і синтез, індукція і дедукція, методики оцінки й аналізу процесів у міжнародних відносинах, суспільних комунікаціях та регіональних студіях, методи та методики пошуку й оброблення інформації, методи експертного оцінювання ефективності зовнішньої політики та міжнародних комунікацій. Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи (інформаційно-комунікаційні, інформаційно-пошукові, інформаційно-аналітичні) та спеціалізоване програмне забезпечення, що застосовується у дослідженні та аналізі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та у регіональних студіях. Персональний комп'ютер, з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань. Використання електронної пошти для контролю отриманих завдань, виконаних здобувачами в ході самостійної роботи та проходження поточного контролю. Використання веб-ресурсів освітніх компонент КНУКІМ (<https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=83>), веб-середовища дистанційного навчання КНУКІМ як системно організованої сукупності веб-ресурсів освітніх компонент, програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням; інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання як технологій створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) освітніх компонент (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету та Zoom.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Шевченко М.І. Роль культури в духовно-ціннісному розвитку человека и общества. *"Topical Issues of Science and Education: International Scientific Conference"*. July 17, 2017, Warsaw, Poland.
2. Шевченко М. І. Тенденції культурної динаміки в контексті суперечностей соціокультурних змін сучасності. *Гілея: науковий вісник*. 2017. Вип. 126. С.307-311. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_126_76
3. Шевченко М. І. Зміна соціокультурної парадигми та її вплив на особливості культурної політики. *Науковий журнал «Регіональні студії»*. 2018. № 14. С.17-22. URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/14/5.pdf>

Основна література

1. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. – сер. XVII ст. н.е.) : навч.-метод. посіб. Одеса : ОНУ, 2013. 188 с.
2. Гуменюк Б. І., Щерба О. В. Сучасна дипломатична служба: навч. посібник / Б. І. Гуменюк. Київ: Либідь, 2001. 255 с.
3. Зінченко А. Історія дипломатії від давнини до нового часу : навч. посіб. Київ : РВЦ «Проза», 2005. 559 с.
4. Зленко А. Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України. Київ; ВПЦ КГУ, 2009. 384 с.
5. Історія дипломатії : навч.-метод. посіб. За ред. О. В. Бігняка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 116 с.
6. Історія міжнародних відносин України від найдавніших часів до 1917 р. Київ : Ін-т історії України НАН України, 2010. 252 с.
7. Кулик О., Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 172 с.
8. Матвієнко В.М., Головченко В.І. Дипломатія України з найдавніших часів. Київ: ВПЦ ІМВ, 2008. 200 с.
9. Станчев М.Г. Основи дипломатії / М. Г. Станчев. Харків.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 56 с.
10. Україна в міжнародних відносинах ХХ століття. Під ред. В. В. Трохимовича. Львів : ЛДУ, 1995. 246 с.
11. Федчишин С. А. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення. Харків : ФІНН, 2011. 262 с.

Допоміжна література

12. Гальчинський А. С. Україна на перехресті геополітичних інтересів. Київ : Знання України, 2002. 180 с.
13. Григор'єва Т. Ю. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. : навчальний посібник для здобувачів історичних спеціальностей. Київ :

Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2014. 176 с.

14. Зленко А. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Фоліо, 2021. 592 с.
15. Хандогій В. Дипломатичні сюжети: Невигадані історії кар'єрного дипломата. Київ : Саміт-Книга, 2021. 576 с.
16. Чухліб Т. В. Гетьмани і монархи: Українська держава в міжнародних відносинах 1648–1714 рр. Вид. 2-ге, доопрац. Київ : Арістей, 2005. 640 с.
17. Шепелев М. А. Теорія міжнародних відносин: підручник. Київ : Вища школа, 2004. 622 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

18. Сайт Європейського Союзу (ЄС). URL: <http://europa/index.htm>.
19. Сайт Центру інформації та документації НАТО в Україні. URL: www.nato.int.
20. Сайт Організації об'єднаних націй (ООН). URL: <http://www.un.org>.
21. Сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.int>.
22. Сайт Міністерства закордонних справ України. URL: www.mfa.gov.ua.
23. Сайт Дипломатичної академії МЗС України. URL: www.dipacadem.kiev.ua.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.